

เช็ค เด็ง

ในปัจจุบันนี้การใช้เช็ค หรือบัตรเครดิต กำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ด้วยมีความสะดวกในการใช้สอยและสามารถขยายเวลาการใช้จ่ายเงินสด และยืดเวลาการชำระหนี้ได้ แต่มักมีข้อพิพาทระหว่างผู้เป็นเจ้าของเช็ค หรือบัตรเครดิต ซึ่งมีปัญหาทางการเงิน แล้วยังเจตนาออกเช็คให้ผู้อื่น โดยรู้ว่าตนเองไม่สามารถจ่ายเงินได้เนื่องจาก

จำนวนเงินในบัญชีธนาคารไม่พอกับจำนวนเงินที่สั่งจ่ายในเช็คนั้น หรือใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย จนไม่อาจชำระหนี้บัตรเครดิตได้ตามข้อตกลงที่ตนมีไว้กับสถาบันการเงินหรือธนาคารต่าง ๆ ได้

สาระสำคัญของความผิดตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 (1) อยู่ที่วันออกเช็ค ซึ่งถือว่าเป็นวันที่ผู้ออกเช็คมีเจตนากระทำความผิด เพียงแต่ความผิดยังไม่เกิดจนกว่าธนาคารจะปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คนั้น ความผิดจึงจะเกิดสำเร็จ เมื่อจำเลยออกเช็ควันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2539 โจทก์และโจทก์ร่วมนำสืบเพียงว่า ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2539 ให้เหตุผลว่า โปรดติดต่อผู้สั่งจ่าย โดยมีได้นำสืบให้เห็นว่า ในวันออกเช็คจำเลยมีเงินอยู่ในบัญชีไม่พอใช้เงินตามเช็ค ซึ่งหากโจทก์ร่วมนำไปเรียกเก็บเงินในวันดังกล่าว ธนาคารย่อมจะต้องปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คอยู่นั่นเอง พยานหลักฐานของโจทก์และโจทก์ร่วม จึงยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 4 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7086/2542)

สำหรับผู้เสียหายต้องพึงระวังเรื่องของอายุความ ฟ้องคดีเช็คเด็ง ขอยกตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 588/2546 เป็นอุทธรณ์ให้ทราบถึงการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยมีสาระดังนี้คือ

ความผิดต่อพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค เกิดตั้งแต่วันที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค คือ วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2543 เมื่อเป็นความผิดอันยอมความได้ ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 96 บัญญัติให้ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เมื่อโจทก์ฟ้องคดีวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2543 โดยมีได้ดำเนินการร้องทุกข์ไว้ก่อน ผลคือ โจทก์ไม่มีอำนาจดำเนินคดีอาญากับจำเลยได้ เนื่องจากคดีโจทก์ขาดอายุความ

การออกเช็ค “เพื่อชำระหนี้ ที่มีอยู่จริง” ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 540/39 โจทก์มีสัญญากู้ยืมเงิน แสดงว่าจำเลยกู้ยืมเงินจากโจทก์ยอมฟังได้ในเบื้องต้นว่า จำเลยเป็นหนี้เงินกู้ยืมโจทก์ตามสัญญากู้ยืมเงินนั้นและการที่จำเลยออกเช็คชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าวไว้ล่วงหน้ามอบให้โจทก์ โดยวันที่สั่งจ่ายที่ลงในเช็คตรงกับวันที่ครบกำหนดชำระเงินตามสัญญากู้ยืมเงิน การสั่งจ่ายเช็คดังกล่าวย่อมถือว่าเป็นการออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายหาใช่เป็นการสั่งจ่ายเช็คประกันหนี้เงินกู้ไม่ เมื่อธนาคารปฏิเสธไม่ใช้เงินตามเช็ค การกระทำของจำเลยย่อมเข้าองค์ประกอบของความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 4 แล้ว คดีโจทก์จึงมีมูล

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 4 ผู้ได้ออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริง และบังคับได้ตามกฎหมาย โดยมีลักษณะหรือมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น
- (2) ในขณะที่ออกเช็คนั้น ไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้
- (3) ให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชี อันจะพึงให้ใช้เงินได้ ในขณะที่ออกเช็คนั้น
- (4) ถอนเงินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนออกจากบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงิน ตามเช็ค จนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็คนั้นได้
- (5) ห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คนั้นโดยเจตนาทุจริต เมื่อได้มีการยื่นเช็คเพื่อให้ใช้เงินโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าธนาคารปฏิเสธไม่ใช้เงิน ตามเช็คนั้น ผู้ออกเช็คมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ทั้งปรับทั้งจำ

